

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 9267/06

בפני: כבוד השופטת מ' נאור
כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט ד' חשין

העותר: ח"כ הרב שלמה בניזרי

נגד

- המשיבים:
1. מדינת ישראל
 2. היועץ המשפטי לממשלה - מר מנחם מזוז
 3. פרקליט מחוז ירושלים - מר אליהו אברבנאל
 4. משה סלע
 5. עדנה סלע
 6. יצחק סאלם
 7. דניאל עמוס
 8. הרב ראובן אלבז

עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

תאריך הישיבה: כ"ט בחשוון התשס"ז (20.11.2006)

בשם העותר: עו"ד משה-יצחק אוסדיטשר, עו"ד אברהם סגיב,
עו"ד אמיר לירן

בשם המשיבים 1-3: עו"ד אודית קורינדלי-סירקיס, עו"ד נורית ליטמן

בשם המשיבים 4-8: אין התייצבות

פסק-דין

השופטת מ' נאור:

1. המשיב 4, משה סלע, אמור להעיד כעד מדינה במשפטו של העותר, ח"כ הרב שלמה בניזרי. בקצרה ייאמר כי העותר מואשם בעבירות של לקיחת שוחד, מרמה והפרת אמונים, שיבוש מהלכי משפט וניסיון להדיח בעדות.

2. שמיעת הראיות במשפט אמורה היתה להיפתח אתמול. ב-9.11.2006 הוגשה עתירה זו בה התבקש צו על תנאי המורה למדינה לנמק מדוע לא יוכרז כי הסכם עד המדינה שנכרת הוא הסכם למראית עין ולפיכך הוא בטל, וכמו מעולם לא נכרת, ומדוע לא יוכרז ההסכם כהסכם פסול שכריתתו או תוכנו או מטרתו בלתי חוקיים, בלתי מוסריים או סותרים את תקנת הציבור ועל כן בטלים.

בנוסף ביקש העותר צו ביניים האוסר על המדינה להעיד את המשיב 4 (ושלושה עדים נוספים) במשפטו של העותר.

3. המדינה הגיבה בכתב לעתירה וביום 20.11.2006 שמענו טענות משלימות על פה. הגענו לכלל מסקנה כי אין עילה להוצאת צו על תנאי, ויש לדחות את העתירה.

4. כבר בפתח הדברים ייאמר: בית המשפט הגבוה לצדק אינו נותן סעדים הצהרתיים ("מדוע לא יוכרז") בעניינים שניתן וצריך לבררם בערכאה אחרת. טענות העותר בענין עד המדינה ניתנות לבירור, ככל שהן טעונות בירור, במסגרת המשפט הפלילי. אפילו היינו מכריזים כי הסכם עד המדינה בטל, לא היה בכך כדי להפוך את העדות או העדויות לבלתי קבילות, שהרי הכל כשרים לעדות, בחריגים שאינם נוגעים לענייננו (סעיף 2 לפקודת הראיות (נוסח חדש), תשל"א-1971). שאלת משקלן של העדויות נתון לבית המשפט המחוזי הדן באישום הפלילי.

5. גם טענות שונות הנזכרות בעתירה בדבר ליקויים בהעברת חומר הראיות הנוגע להסכם עד המדינה אין מקומן בבית משפט זה אלא בפני הערכאה הדיונית. על פי הטענה, ההסכם שהועבר לעיון ההגנה אינו ההסכם "האמיתי" שנכרת בין המדינה לסלע, אין בו לתאר את התמורה האמיתית שקיבל העד בעבור עצמו ואין בו כדי לאפשר לבית המשפט המחוזי לראות תמונה אמיתית הנוגעת לאמינותו ומהימנותו. המדינה כופרת מכל וכל בפן העובדתי של טענות העותר. אפילו היינו מניחים שלא כל הטעון גילוי אכן נחשף, מקומו של בירור עובדתי זה אינו בבית משפט זה אלא במשפט עצמו, הכול במסגרת העיון בראיות התביעה ובחקירתם הנגדית של עדיה.

6. טענה מרכזית של העותר היא כי הסכם עד המדינה נכרת עם סלע כדי להניעו לחזור בו מהגרסה בעדות שמסר תחילה, גרסה שאינה מפלילה את העותר. על כן, כך הטענה, עברו החוקרים עבירה של הדחה בחקירה, עבירה על סעיף 246 לחוק העונשין התשל"ז-1977. משמעותה של הטענה אינה אלא שבכל עת שחוקר אינו מקבל דברי עד בחקירה ומנסה להניע אותו למסור את האמת ולחזור בו מגרסה ראשונה שמסר - עובר

השוטר עבירה של הדחה בחקירה. לשיטה זו - גרסה ראשונית של עד היא קודש הקודשים ואסור לחוקרים לנסות להשפיע על עד לשנותה גם אם להכרתם אינה אמת. טענה זו חותרת תחת קיומה של רשות חוקרת. היא נוגדת גם את הוראת סעיף 248 לחוק האמור, לפיו מעשה למען גילוי האמת או מניעת שקר אינו עבירה. מוסיף בא כוח העותר וטוען כי ההגנה שבסעיף 248 חלה על עבירה לפי סעיף 246(א) אך לא על עבירה לפי סעיף 246(ב). בטענה זו אין ממש. סעיף 246(ב), כפי שעולה מעיון בו, חל על עבירה לפי סעיף 246(א) שבוצעה בנסיבות מחמירות. ועוד: אם סבור העותר כי בוצעה עבירה פלילית על ידי החוקרים, עליו לפנות לנתיב המתאים ולהגיש תלונה לגופים האחראים על חקירת שוטרים, או לברר את העובדות במסגרת חקירתם של השוטרים. נציין, בבחינת למעלה מן הצורך בלבד, כי המדינה טוענת כי היה זה עד המדינה שחזר בו, ביוזמתו, מגרסתו הראשונית. כאמור, לשאלה זו ושאלות נוספות שבעובדה השנויות במחלוקת אין לנו צורך להתייחס.

7. סוף דבר: לא מצאנו עילה בדין להוצאת צו על תנאי. העתירה נדחית. העותר ישלם שכר טרחת עורך דין בסך 20,000 ש"ח.

ש ו פ ט ת

השופטת א' חיות:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

השופט ד' חשין:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת מ' נאור.

ניתן היום, א' כסלו, תשס"ז (22.11.2006).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט ת